

Α12
ΑΘΗΝΑ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1943

ΤΙΜΗ ΔΡΑΧ. 1500

ΝΕΑΝΙΚΗ ΦΩΝΗ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΝΕΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΟΜΑΔΑ ΝΕΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΘΑΝΑΣΗΣ ΡΑΧΟΥΤΗΣ

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ :

ΗΛΙΑΣ ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΣΜΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΚΩΣΤΗΣ ΝΕΧΑΛΙΩΤΗΣ
ΕΡΡΙΚΟΣ ΒΑΛΕΡΑΣ
ΝΙΚΟΣ ΚΟΡΝΤΟΥΡΗΣ

ΣΤΕΛΑ ΤΑΡΛΑΖΗ
ΤΑΣΟΣ ΛΙΓΝΑΔΗΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ
ΛΟΥΛΑ ΠΙΑΝΕΤΣΟΥ
ΤΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΝΕΑΝΙΚΗ ΦΩΝΗ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΟΜΑΔΑ ΝΕΩΝ

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΧΤΗΣ ΤΑΚΗΣ Ε. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ:

ΑΧΑΡΝΩΝ 63-ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 83044

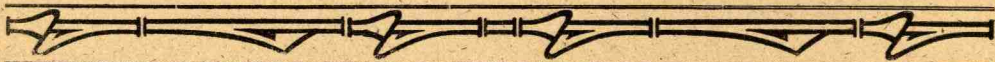
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ: ΕΜΜ. ΜΑΘΙΟΥΔΑΚΗ

ΣΟΦΟΔΟΧΟΥ ΠΛΗΤΗΣ 15

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

ΗΛΙΑΣ ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ	Μόνος (ποίημα)
ΤΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ	Ἡ θέση τῶν ἀνθρωπιστικῶν γραμμάτων [στὴν Ἑλλάδα]
ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΣΜΟΠΟΛΙΤΗΣ	Ρωμαντισμός καὶ τάση φυγῆς
ΛΟΥΛΑ ΓΙΑΝΕΤΣΟΥ	Ἐλπίδες
ΚΩΣΤΗΣ ΝΕΧΑΛΙΩΤΗΣ	Βρυκόλακες (κριτική)
ΤΑΣΟΣ ΛΙΓΝΑΔΗΣ	Παράδοξος Γκόλζος (κριτική)
ΝΙΚΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΗΣ	Ἄνοιχτά στὸ Πέλαο
ΣΤΕΛΑ ΤΑΡΛΑΖΗ	Τὸ πρῶτο χιόνι (μετάφραση)
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ	Τ' ἀψηλὸ τὸ σπίτι
ΕΡΡΙΚΟΣ ΒΑΛΕΡΑΣ	Ὁ Βίκτωρ Οὐγκὸ δὲ θεατρικὸς συγγραφέας

ΝΕΑΝΙΚΗ ΦΩΝΗ

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 2

ΑΘΗΝΑ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1943

ΤΟΜΟΣ 1

ΜΟΝΟΣ

Μόνος. Γύρω μου ξεφαντώματα τρελλῶν ὀργίων
καὶ οἱ κοπετοὶ τῶν ἀριφνήτων ναυαγίων
σαρκαστικά με περγελοῦνε. Κι' εἶμαι ἐγὼ
σάν τῆς ζωῆς τὸ μέγα ναυαγὸ
ποὺ ἐξώκειλε γιὰ πάντα κι' εἶναι ἴσια
γιὰ νὰ θυμᾶται πῶς ξεκίνησε κι' αὐτὸς
γιὰ τῆς ζωῆς του τὴν τρελλὴν ὁδύσσεια.

Μόνος. Κι' ὄσα ἔχτισα ἔργα τοῦ νοῦ, ἔργα δικά μου
συντρίμια καὶ χαλάσματα κείτουνται χάμου
σάν ἕνας ἄμορφος σωρὸς καὶ τὰ πατῶ.
Τίποτα πιά σὲ μένα ἀγαπητὸ
δὲν ἔχει μείνει. Νᾶταν νὰ προφτάσω
κάτι ἀπ' τὰ νύχια τῆς φτορᾶς, θάχα κι' ἐγὼ
γιὰ κάτι νὰ σκεφτῶ, κάτι νὰ χάσω.

Μόνος δὲ θάμουνα. Μιὰν ὑποψία νᾶταν ἴσως
κάποιας ἐλπίδας νὰ με θέρμανε. Ἐνα μῖσος
Θέ μου, ν' ἀνάβλυζε ἀπ' τὴν ἄδεια μου καρδιά
θάπερνε κάποιον νόημα κι' ἡ βραδυά,
Τούτη ἡ βραδυά ποὺ μ' ἔχει περιζώσει.
Τότε κι' ἐγὼ θὰ ζοῦσα, δὲ θάμουν νεκρός.
Καὶ θάχα ἕνα καὶ μὸ: Νὰ ΞΗΜΕΡΩΣΕΙ.

ΗΛΙΑΣ ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ

Κάθε φορά που βλέπω νέα περιοδικά με διάφορους τίτλους, πλημμυρισμένα όμως από τους παλμούς της νεότητας και από μια αξιολογία πνευματική άνησυχία, καμαρώνω κι' εγώ σαν νέος άνθρωπος που είμαι, τις προσπάθειες των παιδιών αυτών που μέσα στη φοβερή λαίλαπα νοιώθουν, πώς είναι ανάγκη να επικοινωνήσουν με το πνεύμα και μᾶς λένε:

Ἐμείς οἱ νέοι δὲ βλέπουμε παρὰ πάντα μπροστά μας γιὰ μιὰ καινούργια ζωὴ, σφριγγιλή, δίκαιη, μακριὰ ἀπὸ τὶς σαπίλες τῆς ἐποχῆς μας· στὴ πορεία μᾶς ὁδηγεῖ πάντα ἡ πεποίθησις πού ἔχουμε γιὰ τὸ δίκαιο τῆς προσπάθειάς μας πού θέλουμε νὰ τὴν ὀλοκληρώσουμε.

Ἐμείς στὸ περιοδικὸ μας συναγωνιζόμαστε σ' ἕνα δίκαιο καὶ ἀνώτερο ἀγῶνα, ἀγνωστος θέβαια μεταξὺ ἀγνωστων, ἀλλὰ μὲ δύναμη γνωστὴ σ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους πού δείχνουν κατανόησις καὶ πού δικαίωνουν ἔτσι τὴν προσπάθειά μας.

Σὰν ἐφόδια μας δὲν ἔχουμε σοφοὺς τίτλους καὶ μεγάλα ὀνόματα, μὰ μονάχα τὴν ἀγάπη, τὴν νοσταλγία γιὰ τὴν ἀληθινὴ χαρὰ πού λείπει ἀπ' ὅλους μας, τὴ νοσταλγία γιὰ μιὰ ὁμορφὴ ζωὴ, γιὰ τὴν δὲν γνωρίσαμε τὴ χαρὰ γιὰ τὴν ἡμέραν ἕνα κόσμον γεμάτον ἀπὸ μικροπρέπεια, κακία καὶ μοχθηρία μειονεχτήματα πού ἐξευτελίζουν κάθε ἀνθρώπινη ὑπόστασις.

Θέλουμε νὰ ὑψωθοῦμε ἀπὸ αὐτὸ τὸν κόσμον κι' αὐτὸς μᾶς φωνάζει: μὴ προχωρεῖτε.

Θέλουμε νὰ μὴ βλέπουμε τὴ μιζέρια πού βασιλεύει γύρω μας κι' αὐτὸς μᾶς ἀναγκάζει: νὰ ὑποφέρουμε βλέποντας τοὺς συνανθρώπους μας καὶ τὸ περιβάλλον τους. Πάνω λοιπὸν ἀπὸ τὶς ἀσχήμες καὶ τὶς ντροπές, τὰ παιδιὰ τῆς «Νεανικῆς φωνῆς», θ' ἀκολουθήσουν ἕνα δρόμο: τὸ δρόμον τους αὐτόν, δηλ. πού θ' ἀκολουθήσει ἡ αὐριανὴ Ἑλλάδα γιὰ τὴν κλείουσα τὴν ἀληθινὴ ψυχὴ τῆς μέσα τους. Αὐτὲς τὶς σκέψεις ἔκαμα διαβάζοντας τὸ νέο τοῦτο

περιοδικὸ πού εἶναι ἡ μιὰ φευγαλέα λάμψη φωτὸς μέσα στὸ σκοτάδι πού βασιλεύει γύρω μας.

Κ. ΓΙΑΛΛΟΥΡΙΔΗΣ

ΜΙΑ ΩΡΑΙΑ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ

Μέσα στὸ Λύκειο ἐλληνίδων ὁδὸς Δημοκρίτου, στεγάζεται ἡ ὀργάνωσις Κοινωνικῆς Ἀντίληψης (Κολωνακίου). Ἡ κυρία Χρυσούλα Γουναράκη μαζί μὲ ἄλλες κυρίες, εἴχανε τὴν ἔμπνευσις νὰ διοργανώσουν μιὰ κίνηση γιὰ τὸ φτωχὸ παιδί. Κάθε ἀπόγευμα μαζεύονται 100 περίπου ἀγόρια καὶ κορίτσια ὅπου μὲ τὴν καθοδήγησις τῆς κυρίας Γουναράκη καὶ τὴ συμμετοχὴ ἄλλων κυριῶν παρέχουν στὰ παιδιὰ ἕνα εὐχάριστον ἀπόγευμα. Τραγούδια, κουκλοθέατρο κ.τ.λ. Μὲ τοὺς λίγους πόρους πού ἔχει ἡ ὀργάνωσις δίνει στὰ παιδιὰ ψωμί, σῦκα καὶ ἄλλα, αὐτὸ γίνεται καθὲς μέρα. Βέβαια γιὰ τώρα εἶναι λίγο φτωχὸ αὐτὸ πού τοὺς δίνουν, ἀλλὰ ὅπως μοῦ εἶπαν ἴσως μὲ τὴν συνεργασία τοῦ Ε. Σ. νὰ τοὺς δίνουν βραδυνὸν συσσίτιον. Ἡ ὀργάνωσις μὲ συνεργασία τοῦ Ε. Σ. δίνει καὶ φάρμακα στὰ ἄρρωστα παιδιὰ. Ἐπίσης καὶ δυὸ Καθηγητὲς παρέχουν μαθήματα δωρεάν στὰ παιδιὰ τοῦ γυμνασίου. Εἶναι μιὰ προσπάθεια πού ἀξίζει νὰ τὴν προσέξῃ κανεὶς. Ἄν πολλὰς κυρίες ἀντὶ νὰ σκορπάνε τὸν καιρὸν τους σὲ διάφορες ἀσχολίες, δημιουργοῦσαν σὲ κάθε συνοικία μιὰ τέτοια κίνηση ἀσφαλῶς πολλὰ φτωχὰ παιδάκια θὰ ἔβρισκαν ἕνα ζεστὸ πιάτον φαί. Ὅλα γίνονται ἀρκεῖ νὰ ὑπάρχη ἡ θέλησις.

Θ. Ρ.

Ἡ ΘΕΣΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Μεγάλῃ σίγουρα εὐγνωμοσύνη θὰ πρέπει νὰ χρωστανε ὄχι μόνο οἱ Γάλλοι, ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ λαοὶ τῆς γῆς, στὸ φωτεινὸν κεινον μυαλὸν τὸν Condorcet πού ἐδῶ καὶ 150 χρόνια καθιέρωσε γιὰ τὸ ἔθνος του ὑποχρεωτικὴν τὴν ἐκπαίδευσις, τουλάχιστον τὴν στοιχειώδη. Γιὰ τὸ ὥραϊον αὐτὸ παράδειγμα ἔβρισκε βαθεῖα ἀπήχησις στὶς ψυχὰς ὅλων τῶν λαῶν, κι' ἔτσι ἡ ἐκπαίδευσις σιγὰ σιγὰ ἄρχισε νὰ βρίσκη τὴν πρέπουσα προσοχήν.

Ἡ παιδεία πρέπει νὰ κἀνη τὸ ἄτομον

νὰ μὴν ἀντιμάχεται τὸ συμφέρον τοῦ συνόλου, ἀλλὰ νὰ τὸ ὑπηρετῇ γιὰ τὴν ἡ ζωὴ χρειάζεται πειθαρχημένη σκέψις καὶ βούλησις πού νὰ μὴ λυγίξῃ στὸ πρῶτον τυχόν μικρὸ ἢ μεγάλο ἐμπόδιον.

Ἀλλὰ ἡ ἐκπαίδευσις γιὰ νὰ πετύχῃ τὸ σκοπὸν τῆς πρέπει νὰ στηρίζεται στὴ σύγχρονη πραγματικότητά τοῦ τόπου αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν γνώμη μου γιὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἐκπαίδευσις μιὰ ἀπ' τὶς σπουδαιότερες σύγχρονες πραγματικότητες, εἶναι ἡ δημοτικὴ γλῶσσα καὶ ὄχι ἡ καθα-

Ἦστερα ἀπὸ ἀπόφασιν τῆς Συντακτικῆς ἐπιτροπῆς ὁ μέχρι τώρα συνεργάτης τῆς Ν. Φ. Τάκης Κωνσταντινίδης ἀναλαβαίνει τὴν ὑπευθυνότητα τῆς ὕλης.

Ὁ ἀρχισυντάκτης Θαν. Ραχοῦτης ἀναλαβαίνει τὴν διεύθυνσιν τῆς «Νεανικῆς φωνῆς».

Ἡ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ἱκανὸν νὰ ζῆσιν ἀνετα καὶ δημιουργικὰ στὸν τόπον του καὶ νὰ ἐργαστῇ γιὰ τὸν πολιτισμὸν του. Ὡς τόσο σκοπὸς τῆς ἐκπαίδευσις δὲν εἶναι νὰ ὑπηρετήσῃ δουρικὰ τὴν κοινωνία ἀλλὰ κυρίως νὰ τὴν ὑψώσῃ ἠθικὰ, ἐπειδὴ ἡ ἠθικὴ ἐξύψωσις εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ σημαντικοὺς συντελεστῆς γιὰ τὴν κοινωνικὴν καὶ τὴν ἐθνικὴν προκοπὴν μας.

Ἐπομένως ἡ ἐκπαίδευσις πρέπει νὰ ἐτοιμάζῃ τοὺς ἀνθρώπους, ὄχι μόνο ἔτσι πού νὰ βρίσκουν τὸ ἐπάγγελμα πού ταιριάζει στὴν φυσικὴν τους κλίσην, ἀλλὰ θὰ πρέπει νὰ τοὺς ἐτοιμάζῃ πού νὰ μποροῦν μόνοι τους νὰ κρίνουν σωστὰ τὰ διάφορα πολιτικὰ καὶ κοινωνικὰ προβλήματα, νὰ μποροῦν νὰ μορφῶνουν μόνοι τους δικήν τους γνώμη ἢ τουλάχιστον νὰ προτιμοῦν ἀπὸ τῶν ἄλλων τὶς γνώμες τὶς καλύτερες, νὰ ἐξουσιάζουν τὶς πράξεις τους, νὰ ἔχουν εὐθύνην γι' αὐτὲς καὶ τέλος ἡ δράσιν τους

ρεῦουσα, πού εἶναι ἕνα τεχνητὸ κατασκευάσμα.

Ἄν ἡ ἑλληνικὴ ἐκπαίδευσις δὲν ἔδωκε μέχρι τὰ σήμερα ὅλους ἐκείνους τοὺς ὥραίους καρπούς πού ὅλοι μὲ λαχτάρᾳ περιμέναμε, τοῦτο κυρίως ὀφείλεται νομίζω, στὸ ὅτι μέχρι τοῦ 1917 ἦταν στηρικτὴν πέρα γιὰ πέρα στὴν νεκρὴν καὶ ἀψυχὴν καθαρεύουσα. Εὐτυχῶς σήμερα μὲ πραγματικὴν χαρὰν βλέπουμε ὅτι ἡ δημοτικὴ ἀφοῦ κατέκτησε τὴν λογοτεχνίαν τεῖναι νὰ κατακτήσῃ καὶ ὅλες τὶς ἄλλες ἐπιστήμες παρ' ὅλη τὴν λυσιπλοῦσα ἀντίδραση πού ἐκδηλώνεται ἀκόμα, ἀπὸ μυαλὰ μισοπρόδοκα καὶ ἀντιδραστικὰ.

Ἡ δημοτικὴ γλῶσσα εἶναι ὁ καθρέφτης τῆς ψυχῆς τοῦ λαοῦ, εἶναι αὐτὴ ἡ ζωὴ του καὶ ἀφοῦ ἡ γλῶσσα αὐτὴ εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ λαοῦ δὲν ἔχουμε τὸ δικαίωμα νὰ νὰ τὴν ἀγνοήσουμε, γιὰ τὴν πρέπει νὰ ἔχουμε πάντα ὑπ' ὄψιν μας ὅτι ἀπ' τὸ λαὸν

ΡΩΜΑΝΤΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΑΙ ΤΑΣΗ ΦΥΓΗΣ

Ἡ Τέχνη εἶναι κοινωνικό φαινόμενο καί σάν τέτοιο βρίσκεται πάντα σέ ἄμεση ἀντιστοιχία μέ τίς κοινωνικές συνθήκες

θγαίνουν ὄλες ἢ ἀξίες τῆς ζωῆς, ὁ λαός εἶναι ὁ πλάστης κάθε ὕλικου καί ἰδίως πνευματικοῦ προϊόντος, ὁ λαός εἶναι κείνος πού φτιάχνει ὅτι ὠραίο καί ὑπέροχο ὑπάρχει στή ζωή.

Ὁ λαός εἶναι ὁ μέγανος τεχνίτης γλωσσοπλάστης, συγγραφέας, ποιητής φιλόσοφος. Τά δημοτικά τραγούδια, ἡ μαντινάδες τὰ λαϊκά ἔπη καί πεζά ἢ παροιμίες μᾶς κάνουν νά νοιώσουμε καλά τήν πνευματική ὑπόστασι τοῦ λαοῦ μας.

Καί δὲν ἔχουμε δικαίωμα λοιπὸν νά ἀσχολιομάστε μέ ὄνειρα καί χίμαιρες περὶ ἐπαναφορᾶς τῆς Πλατωνικῆς γλώσσας πνίγοντας ἔτσι τήν πραγματική ψυχόρμητη γλώσσα τοῦ λαοῦ τῆς δημοτικῆς.

Δὲν μπορούμε νά συμφωνήσουμε μέ τήν γνώμη μερικῶν πού λένε ὅτι τὰ μέγαντα ἔργα, δὲν τὰ δημιουργοῦν οἱ λαοὶ ἀλλὰ μόνον ὠρισμένες ἐκλεκτὲς προσωπικότητες.

Αὐτὲς οἱ ἐκλεκτὲς προσωπικότητες ἀπὸ τὸν λαὸ προέρχονται.

Ἔτσι οἱ γνώμες περὶ ἀριστοκρατίας πνεύματος σ' ὄλες γενικῶς τίς ἐκδηλώσεις τῆς ἀνθρώπινης διανόησης εἶναι ἀπόλυτα μισοπροσθετικὲς καί ἀπεχθεῖς.

Πιστεύω ὅμως ὅτι μεταπολεμικῶς ἔνα θὰ εἶναι τὸ σύνθημα, μιὰ θ' ἀκούγεται φωνή.

«Ὅλα γιὰ τὸν λαό, ἄς ἐργαστοῦμε ὄλοι γιὰ τήν ἠθική καί ὕλική ἐξύψωση τοῦ λαοῦ».

Ἄν πραγματικά θέλουμε νά ἔχουμε μιὰ καλὴ λαϊκὴ ἐκπαίδευση πρέπει κοντὰ στὰ γλωσσικά καί ἐκπαιδευτικά σοβαρώτατα ζητήματα νά ξετάσουμε, νά ἐξασφαλίσουμε μιὰ καλὴ οἰκονομικὴ βάση στὰ παιδιὰ τοῦ λαοῦ.

(Στὸ ἐπόμενο ἢ συνέχεια)

ΤΑΚΗΣ Β. ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

κάθε ἐποχῆς. Τὸ γενικὸ κλίμα πού ἐπικρατεῖ κάθε φορὰ στήν περιοχὴ τῆς Τέχνης ἐκφράζει πιστὰ τὸ γενικὸ ψυχολογικὸ κλίμα τῆς ἐποχῆς αὐτῆς, τῆς κυρίαρχης ψυχικῆς ἀνάγκης, τοὺς πόθους καί τοὺς καύμους τῆς. Βέβαια οἱ κοινωνικὲς συνθήκες ἀλλάζουν, ἡ ζωὴ κυλᾷ καί ἐξελίσσεται καί ἡ συνεχῆς ροὴ τῆς δημιουργεῖ καινούργιες ψυχολογικὲς μεταλλαγές. Ἡ Τέχνη σάν κοινωνικὴ λειτουργία, ὑπακούοντας στήν κοινωνικὴ νομοτέλεια, εἶναι ἀναγκασμένη νά παρακολουθῆ τίς μεταλλαγές αὐτὲς καί νά τίς ἐκφράζει. Τὰ μέγαντα ὡστόσο προβλήματα ἀπὸ τὰ ὁποῖα συνταράζεται ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ, στή γενικότητά τους, εἶναι πάντα τὰ ἴδια καί μονάχα ἡ ἀντιμετώπισή τους ἀλλάζει μέ τήν πρόοδο καί τήν ἐξελικτικὴ πορεία τῆς ζωῆς. Ἡ πρόοδος συντελεῖται πάντα κατὰ τρόπο ἀντιθετικό. Ὅλα ἀκμάζουν καί παρακμάζουν, σύμφωνα μέ τὸ νόμο τῆς φθορᾶς καί τῆς ἀσταμάτητης ἀνασύνθεσης καί ἀνανέωσης σ' ἀνώτερες πὺδ συνθετικὲς μορφές. Στὶς διάφορες αὐτὲς φάσεις τῆς ἐξέλιξης τῶν κοινωνικῶν μορφῶν, ἀντιστοιχεῖ πάντα μιὰ ἰδιαίτερη κοινωνικὴ ψυχολογία, πού μπαίνοντας στήν περιοχὴ τῆς τέχνης ἀποτυπώνεται στὰ καλλιτεχνήματα.

Αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ πορεία τῆς ἐξέλιξης, παρ' ὅλη τὴ σχετικότητά καί τὴ διαφορὰ τῶν ὄρων, εἶναι κείνη πού δημιουργεῖ μιὰ κάποια ἀντιστοιχία ἀνάμεσα στὶς διαφορὲς ἐποχὲς καί κάποια ὁμοιογένεια ἀνάμεσα στὰ διάφορα στάδια τῆς ἀκμῆς πρὸς τήν παρακμὴ τῶν βασικῶν κοινωνικῶν μορφῶν πού χαρακτηρίζουν κάθε ἐποχὴ. Ἔτσι στήν ἀνθρώπινη ἱστορία θὰ συναντήσουμε συχνά, ἀνάμεσα σὲ διάφορες ἐποχὲς, ὠρισμένα κοινὰ χαρακτηριστικὰ κοινωνικῆς ψυχολογίας καί στάσης τῆς ψυχῆς ἀπέναντι στή ζωὴ καί στὰ προβλήματα τῆς. Ἡ στάσις αὐτὴ, θετικὴ ἢ ἀρνητικὴ, αἰσιόδοξη ἢ ἀπαισιόδοξη, ρεαλιστικὴ ἢ ρωμαντικὴ, καθορίζεται πάντα ἀπὸ

τοὺς ἀντικειμενικοὺς κοινωνικοὺς ὄρους καί ἀπὸ τὴ συγκεκριμένη θέση τὴν ὁποία κατέχει μέσα στήν κοινωνία ἢ κοινωνικὴ ὁμάδα τῆς ὁποίας ψυχολογικὰ χαρακτηριστικὰ ἀποτελοῦν οἱ παραπάνω ἰδιότητες τῆς δοσμένης ἱστορικῆς στιγμῆς. Στὰ καλλιτεχνικὰ ἐπιδείγματα ἀποτυπώνεται ἡ ψυχολογία τῆς ἐποχῆς, τὰ συναισθήματά τῆς τὰ κυρίαρχα, οἱ πόθοι καί οἱ λαχτάρεις τῆς. Ἡ ἱστορικὴ ἐξέλιξις τῆς τέχνης ἀπὸ τὴν ἀποψη τῆς μορφῆς καί τοῦ περιεχομένου καθρεφτίζει τὴν ἐξελικτικὴ πορεία τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς πρὸς ἀνώτερες μορφές κουλτοῦρας. Ὅπως στήν κοινωνία ὑπάρχουν ἐποχὲς πού παρουσιάζουν κοινὰ χαρακτηριστικὰ, ἔτσι καί στήν Τέχνη ὑπάρχουν, ἀπὸ τὴν ἀποψη τῆς ψυχικῆς στάσης τοῦ καλλιτέχνη ἐναντία στή ζωὴ, πολλὲς ἀντιστοιχίες, πολλὰ κοινὰ χαρακτηριστικὰ. Ὑπάρχουν ἐποχὲς πού χαρακτηρίζονται καί κυριαρχοῦνται ἀπὸ μιὰ θανατερὴ ἀπαισιοδοξία, ἀπογοήτευσις ἀπὸ τὴ ζωὴ, ἀπὸ μιὰ προσπάθεια ὄνειρικῆς ἐξαρσης, ἄλλες ἀπὸ ἐντατικὸ ρεαλιστικὸ ἀντίκρουσμα τῆς ζωῆς, ἀπὸ μιὰν ἐπαναστατικὴν διάθεσι ἀλλαγῆς, ἀπὸ ἕνα ἔντονο καί θερμὸ ζήσιμο τῶν ὕλικῶν ἀπολαύσεων τῆς ζωῆς, ὑπάρχουν ἐποχὲς πού ζητᾶν τὴ λύτρωσις ἔξω ἀπὸ τὴ ζωὴ, στὶς φαντασι-

κὲς σφαῖρες τῆς ὄνειρικῆς ἐξιδανίκευσις, καί ἄλλες πού τίς κυριαρχεῖ ἕνας ἀχαλίγνωτος, ἀξεδίφαστος ματεριαλισμὸς, μιὰ ἀσταμάτητη ἀρχὴ γιὰ τίς μέγαντες ὕλικές, τεχνικὲς πραγματοποιήσεις.

Μιὰ ἰδιαίτερη στάσις ἐναντία στή ζωὴ πούχει ζωερὴ ἀντανάκλασις στήν Τέχνη καί πού παρουσιάζεται πάντα σάν κυρίαρχη ψυχικὴ κατάστασι σ' ὠρισμένες ἐποχὲς μέ ὠρισμένα χαρακτηριστικὰ, εἶναι ἡ ρωμαντικὴ διάθεσι, ἡ «τάσις τῆς φυγῆς» ἔξω ἀπὸ τὴ ζωὴ στὶς φανταστικὲς σφαῖρες τοῦ ὄνειρου καί τῆς ἐξιδανίκευσις. Ἡ τάσις αὐτὴ παρουσιάζεται σ' ἐποχὲς πού ὁ καλλιτέχνης βρίσκεται σὲ κάποια ψυχικὴ διάστασι μέ τὸ περίγυρό του, πού νιώθει τὴν καταθλιπτικότητά του νά τὸν πιέζει συναισθηματικά, πού ἡ ζωὴ παρουσιάζει μέγαντες ἀντιφάσεις πού τοῦ πληγώνουν τὸ συναισθηματικὸ του κόσμο καί κουρασμένος ἀπὸ τὴ μάταιη κουραστικὴ ψυχικὴ περιπλάνησι στήν ἀναζήτησι τῆς λύτρωσις μέσα στή ζωὴ, ζητᾶει καταφύγιον καί ψυχικὸ ξεκούρασμα ἔξω ἀπὸ τίς ἀσχήμιες καί τίς ἀπογοητεύσεις πού παρουσιάζει ἡ καθημερινὴ ζωὴ.

(ἔχει συνέχεια)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΣΜΟΠΟΛΙΤΗΣ

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ

ΜΙΑ ΕΙΛΙΚΡΙΝΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Ἡ «Νεανικὴ Φωνή» στήν προσπάθειά τῆς καί στοὺς ἀγῶνες τῆς, βρῆκε μεγάλη ὑποστήριξι ἀπὸ τοὺς νέους καί ἀπόκτησε πολλοὺς καί καλοὺς φίλους. Ἰδιαίτερη ὄμως καί μεγάλη χαρὰ μᾶς προξενεῖ ἡ φιλία ἢ βοήθεια καί ἡ ἐκτίμησι πού τὸ γνωστὸ περιοδικὸ «Μαθητικὰ Γράμματα» τόσο εὐγενικὰ μᾶς προσφέρει.

Μιὰ εἰλικρινῆς συνεργασία τῆς στέρει δεσμοὶ φιλίας, ἐνώνουν πιά τὰ δύο αὐτὰ περιοδικὰ. Ἀγωνιζόμαστε γιὰ τὸν ἴδιο ὠραῖο σκοπὸ. Ἡ πίστις καί ὁ πόθος τοῦ ἀγῶνα καί τῆς νίκης, μᾶς ἐνώνουν.

Στὸ ὑπ' ἀριθμὸ 8 φύλλο τῶν «Μαθητικῶν Γραμμάτων» ὁ συντάκτης τους καί καλὸς μας φίλος Τ. Λιγνάδης λέει τὰ ἑξῆς.

«Πρέπει ὄλοι ν' ἀγκαλιαστοῦμε. Τ' ἀγκαλιασμα ἀρχισε. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀρκετό. Ἡ σπῆθα πρέπει νά γίνῃ φλόγα, ἡ φλόγα φωτιά, καί ἡ φωτιά πυρκαϊὰ γιὰ νά ὑψωθῇ ψηλὰ καί νά δείξῃ τὴ δύναμή τῆς. Ἄς πιαστοῦμε χέρι μέ χέρι, μ' ἀγάπη καί στοργή, ἄς σηκώσουμε τὰ καθάρια μέτωπα ψηλὰ καί ἄς ἀνοίξουμε βῆμα, γελαστοί, πρὸς τὰ ἐμπρός».

Ναί! Τώρα χρειάζεται, ἐπιβάλλεται

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

"ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΧΙΟΝΙ,"

Διασκευασμένο απ' το «Πολύς κόσμος»
του J. B. Priestley

Ο έρχομός του χιονιού είναι μια μαγική πράξη. Πώς να κοιμηθής το βράδυ και ξυπνάς τ' άλλο πρωί σ' έναν έντελώς διαφορετικό κόσμο. Αυτή ή ίδια ή μυστικότητα κι' ή περιέργη γαλήνη δίνει πιά βαθειά το αίστημα της μαγείας. Κοιμόμαστε κι' εκείνο πέφτει, σιγά-σιγά και άθροισμα στη γη. Πίσω απ' τις κλειστές κουρτίνες της κρεβατοκάμαρας γίνεται μια απέραντη μεταμόρφωση.

Όλες οι νεανικές προσπάθειες γύρω απ' τη πνευματική κίνηση να συντονισθούν. Πρέπει να είμαστε ενωμένοι, για μεγάλες προσπάθειες, αντάξιες της ζωτικότητας του δυναμισμού μας, Πολλές χιλιάδες νέοι αναγκάστηκαν με λαχτάρα κι' αγάπη αληθινή διαβάζον, παρακολουθούσαν, κάθε νεανική κίνηση.

Πρέπει λοιπόν να φανούμε αντάξιοι της αγάπης αυτής. Ο ρόλος μας είναι σπουδαίος και το έργο δύσκολο. Χρειάζεται πρὸ παντός πίστη, υπομονή και το κυριώτερο ένότητα. Κάθε προσπάθεια μικρή και μεγάλη για να καρποφορήσει χρειάζεται αλληλεγγύη κι' ένότητα.

Τὰ Μ. Γ. και ή Ν. Φ. προχωρούν ένωμένα και πρωτοπόρα στον άγώνα για τη πνευματική καλλιέργεια και ανύψωση της νεότητας.

Είμαστε απόλυτα βέβαιοι πώς σύντομα και τ' άλλα νεανικά περιοδικά θα έρθουν να συνενώσουν την ώραία τους προσπάθεια με τη δική μας. Θα έρθουν να μάς βοηθήσουν να δημιουργήσουμε μια ένιαία πνευματική κίνηση. Την Ένωση του Νεανικού Τύπου.

Ν. Φ.

Θαρρείς πώς το σπίτι σου μεταφέρθηκε σ' άλλη ήπειρο. Ακόμα κι' ή κάμαρες σου φαίνονται πιά μικρές και πιά φιλόξενες.

Εκεί που χτές ακόμα θρισκόντανε ο κήπος, δε βλέπεις πιά παρά μια κατάλευκη γυαλιστερή έκταση. Μακριά στο βάθος, το γνώριμο, αλλά τώρα άγνωστο χωριό φαντάζει σά παραμυθένιο. Έσθ' ο ίδιος δέν είσαι πιά ο χτεσινός άνθρωπος. Μια περίεργη συγκίνηση—σάν το συναίσθημα του ανθρώπου που έτοιμάζεται να ταξιδέψει—, αναστατώνει το σπίτι. Κανένας δε μπορεί ν' αντισταθή στον πειρασμό που του προσφέρουν τὰ παράθυρα. Θαρρείς κι' είσαι πάλιν σέ πλοίο. Όταν σηκώθηκα σήμερα το πρωί ο κόσμος είχε πάρει ένα κατάλευκο, παγωμένο, άχνογάλαζο χρώμα. Ένα παράξενο φως έμπαινε απ' τις χαραμάδες, κάνοντας τη συνηθισμένη δουλειά του ξουρίσματος και ντυσίματος παράξενη κι' αυτή.

Έπειτα βγήκε ο ήλιος κι' όσπου να πάω πρωινό μου, το παράθυρο της τραπεζαρίας, μεταμορφώθηκε σέ μια έξαισία γιαπωνέζικη ζωγραφιά. Δυο ώρες αργότερα ο κόσμος άλλαξε όλοτελα. Μια απέραντη λάμψη χυμένη στη γη, ο ούρανός σάν από άτσάλι και όλα τὰ δέντρα μαύρα και με άπαίσια σχήματα. Τώρα έχει αλλάξει πάλι. Το χιόνι πέφτει άφθονο σέ μεγάλες άπαλές νιφάδες και με δυσκολία μπορείς να δής ανάμεσα απ' την κοιλάδα, ή στέγες είναι φουσκωμένες.

Τὰ δέντρα γεμμένα στη γη, κι' ο άνεμοδείχτης της έκκλησίας του χωριού που μόλις ξεχωρίζει ανάμεσα απ' τον γκριζοφορτωμένο άγέρα, πλάσμα της φαντασίας του Χένς Άντερσεν.

Κι' όμως αν το χιόνι κρατήσει μια:

ΕΛΠΙΔΕΣ

«Η έλπίς είναι το καταφύγιο της ετυχίας».

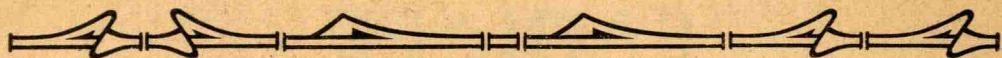
Το φρεσκοσκαμένο χῶμα μαζί με τὰ νιόβγαλα πράσινα φύλλα και τὰ λουλούδια θρεμένα απ' την άνοιξιάντικη μπόρα πούχει περάσει, μ' έκαναν να νοιώθω ευχάριστα. Ο ούρανός κατάλευκος στέλνει φιλιὰ στα λουλούδια, καθώς οι ήλιαχτίδες κάνουν να λάμπουν σά διαμάντια οι δροσιές. Κάποιο θήμα έλαφρό παιδιάτικο με ξύπνησε, απ' τη ρέμβη. Λίγες μπουκλες καστανές αντίκρυσσα και δυο μάτια γαλανά κλαμένα. Οι θάμνοι μ' έκρυβαν καλά. Ποιός ξέρει τι παιδιάτικα χαμένα θνείρα να κλαίνε αυτά τὰ μάτια. Έλπίδες πούχαν χαθεί στην αντίθετη θέληση του μπαμπά ή της μαμάς. Ποιό κεί ή ματιά της φαινόταν κάπου μακριά ξεχασμένη, ξαναγύρισε στη θεωρία μιας δλάνθιστης λευκής τριανταφυλλιάς. Τὰ μάτια της γέλασαν μια στιγμή, καθώς ειπε σοβαρά κοιτάζοντας ένα καταστολισμένο από δροσιά τριαντάφυλλο. Κλαίς λοιπόν και σὺ τριανταφυλλάκι, θές να γίνουμε φίλοι; και μὴ περιμένοντας άπάντηση τόκοψε, και σφύγγοντας το μὴ τὸ χάση, με μία λάμψη καινούργιας χαράς στα μάτια, χάθηκε στη στροφή του δρομάκου. Και τὸ τριαντά-

δομάδα θά έχω θαραθεί και θάμαι ευχαριστημένος να φύγει όσο μπορεί πιά γρήγορα. Δέν είναι τὸ ίδιο τὸ χιόνι, ή κατάλευκη δψη του κόσμου που μαγεύει τόσο, αλλά ο έρχομός του χιονιού ή ξαφνική και μαγική τούτη μεταμόρφωση. Σήμερα κινήθηκα σέ μια άτμόσφαιρα έντελώς διαφορετική απ' τη χτεσινή και βγήκα απ' αυτήν αλλοιωτικός άνθρωπος.

ΣΤΕΛΛΑ ΤΑΡΛΑΖΗ

φυλλο κι' ή μικρούλα γίνανε φίλοι. Το φύλαξε σ' ένα μεταξωτό κουτί και μοιραζόντουσαν μαζί όλες τις στενοχώριες και τις χαρές. Τὰ χρόνια κύλησαν γοργά, τὸ τριαντάφυλλο γέρασε, έγινε καφέ πιά, μα ζούσε ακόμα, διατηρώντας λίγη απ' τη παλιά του ευωδιά. Μά κι' ή φίλη του έγινε πιά κοπέλλα. Κι' όλως στη ζωή, ή χαρά κι' ή λύπη πηγαινοέρχονται σέ πιά γρήγορο ρυθμό, απ' ότι ο ούρανός γίνεται γαλάζιος και γκρι. Έτσι κι' ή κοπέλλα, έτρεξε να πη τὰ παράπονά της, στο γεροτριαντάφυλλο, και κείνο νοιώθοντας τὰ τελευταία του, τούς ειπε στη δική του τη γλώσσα τη τελευταία του συμβουλή «Έχω πιει όλα σου τὰ δάκρυα κι' έχω ακούσει όλες σου τις στενοχώριες, κι' όμως με τη πείρα που δίνουν τὰ χρόνια, σου ξαναλέω, σκέψου! Πόσες φορές δέν ήσουν λυπημένη, κι' όμως οι λύπες πέρασαν και και ξαναήλθαν μέρες χαρούμενες γεμάτες ευτυχία. Τὰ καπρίτσια της ζωής δέν πρέπει να μάς χτυπάνε, πρέπει να περνάνε για μάς άπαρατήρητα, και τὸ βλέμμα μας να βλέπει μακρύτερα στις ωραιότερες μέρες που θάρθουν». Αυτά ειπε τὸ τριαντάφυλλο και ξεφύλλισε στα παιχνιδιάρικα χάρδια του μπάτη, που μπήκε κείνη τη στιγμή απ' τ' άντικρυνό παράθυρο. Κύταξε κείνη σκεπτική, τὰ τελευταία πέταλλα του παληού της φίλου,, που χάνονταν στα φτερά, τ' άνέμου, και μαζί με κάποιο δάκρυ που λάμψε, στην άκρη του ματιού της, ανάμεσα στα χάρδια του μρωμένου άγεριού, άφησε τη φαντασία της να πλανηθή, μακριά στο μέλλον, γεμάτη θνείρα και έλπίδες. Η ευτυχία είναι στο μέλλον μακριά.

ΛΟΓΓΑ ΠΙΑΝΕΤΣΟΥ

ΤΟ ΣΤΡΑΤΙ

Όλο παιδιά
Και νειά παιδιά
τὸ δρόμο πήραμε τῆς τέχνης τὸν
[πλατὺ
μὲ μιὰ καρδιά
σὰ μιὰ καρδιά
Κι' ἀκολουθήσαμε τὸ ἴδιο τὸ στρατὶ
Και σὰ φωτιά
Φλόγα φωτιά
Σὰν τὴν φωτιά πὸ καίει τοῦ σπι-
[τιοῦ μας
τρανή φωτιά
τέχνης γητεία
Σκοροίσαμε ταμπόδια τοῦ στρατιοῦ
[μας!
Κι' ὄλο παιδιά
Και νειά παιδιά...

ΦΤΕΡΟΥΓΙΣΜΑΤΑ

Ὡ νοῦ ταξιδευτῆ! Σ' ἄξενους τό-
[πους
γιατι ξανοίγεσαι; Τὸς στρατοκόπους,
τοὺς κουρασμένους, ποῖος γυρίζει
[γὰ τοὺς δεῖ;
Τὸ θλιβερὸ τραγοῦδι τοῦ πού τρα-
[γουδεῖ
ὁ θλιβερός; τραγουδιστής, πὸ θ' ἀ-
[κουστεῖ;
Παιξ ἔναν εὐθυμο σκοπὸ κιθαριστῆ!
Δὲν ἀρέσει σὲ κανέναν ἢ ἀλήθεια!..
Προτιμᾶμαι πύργους μεσ' τὰ παρα-
[μύθια.
Τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ποῖος θὲ νὰ τ'
[ἀντικρύσει,
μὲ γυμνὸ τὸ μάτι, δίχως νὰ δα-
[κρύσει;
Τὸ φῶς κουράζει ὅλους τοὺς ἀνθρώ-
[πους...
Γιατι ξανοίγεσαι σ' ἄξενους τόπους;

ΣΤΕΦΟΣ ΡΟΔΑΝΘΗΣ

ΣΤ' ΑΨΗΛΟ ΤΟ ΣΠΗΤΙ

Ἐνα γλυκὸ σκοτάδι ἔχ' ἀπλωθῆ μεσ'
τῆ καμαράμου.

Εἶναι οἱ σκιές πὸ κατεβαίνουν ἔτσι
κάθε ἀπόγεμα καὶ μὲ τυλίγουν, ὡς μὲ
θρίσκουν σκυφτόνε πάνω στὸ τραπέζι, πά-
νω στὰ πολλὰ χαρτιά.

Ἄπ' τὸ παράθυρο τ' ἀνοιχτὸ μπαίνουν
τὰ λιγοστά φθινοπωριάτικα χάρδια, χάρδια
δρυσάτα, γιομάτα φῶς καὶ γλύκα. Ἐρ-
χονται: Παλεύουνε μὲ τίς σκιές καὶ ζη-
τᾶν νὰ μάγκχλιάσουν αὐτά.

Στὸ τέλος τὸ καταφέρνουν. Μὲ κάνουν
καὶ σηκώνουμε ἀφήνοντας τῆ πέννα. Μὲ
πηγαίνουν ν' ἀκουμπήσω στὸ περβάζι.
Στέκουμαι νοσταλγός. Βλέπω ἀπ' τ' ἀψη-
λὸ τὸ σπίτι, γύρω, τῆ πονεμένη πόλη, ἔρ-
μη, βουδή, συλλογισμένη. Τοὺς δρόμους
της, τίς γειτονιές, τῶν πλούσιων τῶν φτω-
χῶν τὰ σπίτια. Ταράτσες σιωπηλὲς μάπλω-
μένα ροῦχα. Στὸ βάθος, ἐκεῖ π' ἀραιώνει ἡ
πόλη, ὑψώνονται οἱ καπνοδόχοι. Τὰ ἐρ-
γοστάσια. Καὶ πίσω ἀπὸ κεῖ εἶν' τὰ περ-
βόλια, ὄξω ἀπ' τῆ πονεμένη πόλη. Ἐρ-
χονται ἀπὸ κεῖ τάρωματα, τὰ χάρδια, οἱ
εὐωδιές, ἴσα πάνω στὰ ψηλὸ τὸ σπίτι. Τὴν
τέτοια ὥρα γυρίζουν κ' οἱ βουκόλοι. Γυ-
ρίζουν καὶ βάζουν τὰ ζά τους στὰ βουστά-
σια, πὸναι δίπλα στὰ πλούσια τάργοστά-
σια. Ἄπ' τὰ περβόλια ἔρχεται κ' ἡ πονε-
μένη νύχτα σέρνοντας τὰ μαῦρα πέπλα. Τὸ
σκοτάδι πέφτει ἀγκαλιάζει σπίτια, γειτο-
νιές. Στὰ μαγαζιά στὴ πόλη ἀνάφτουνε
τὰ πρῶτα φῶτα.

Μιὰ μάννα νανορίζει.

Σκύβω ἀπ τὰ ψηλὸ παράθυρο, κάτω
στὸ δρόμο. Ὅλα ἔρημα. Τὰ πεζοδρόμια,
οἱ στράτες. Ἄπ' τῆ γωνιά στὸ σιδηρά-
δικο, ἀκούγεται τὰ μόνι, τὸ σφυρί, τὸ σί-
δερο στὴ φωτιά πὸ λυώνει. Κάτου ἀπ' τὸ
σπίτιμου περνοῦν δυὸ ἐργάτες. Ἄπ' τὴν
ἀντικρὺ αὐτὴ πετάγονται στὸ δρόμο δυὸ
ἀλητόπαιδα. Στέκουν καὶ κυττοῦν ψηλὰ
στὸν οὐρανὸ. Σιωπηλὰ προσμένουν τῆ
βροχῆ πὸ θὰ πέσει, νὰ γιομίσουν τὰ λού-

κια, νὰ ρίξουν τὸ καράβι πὸν' ἔτοιμο ἀπ'
τὸ χαρτὶ τάντικρουνοῦ μανάδη, νὰ ἀρμενίσῃ.
Νὰ τσαλαπατηθοῦν μεσ' τὸ νερό, στὶς λά-
σπες, νὰ παίξουν μὲ πικραμμένα χεῖλη.
Κεκεῖ, δεξιά, ὑψώνεται τὰρχοντόσπιτο.
Πὸ μέσα κάθονται οἱ πλούσιοι τὸ δίχως
ἄλλο. Τὰ τρυφερά μπουμπούκια τοὺς τόσα
θάχουν νὰ ποῦνε. Χίλια γλυκόλογα, τσα-
κώματα γιὰ τὰ παιχίδια πάγαποῦνε. Θὰ
τὰραδιάσουν πᾶν' στὰ χαλιά τους τὰ χνου-
δάτα. Θὰ παίξουν, θὰ γελάσουν, ὡς πὸ
νὰ περάσει κ' ἡ βραδεία τῆς πονεμένης
πόλης. Πονεμένη πόλη, μὲ τίς αὐλές, τίς
γειτονιές, τὰ σπίτια, τὰ περβόλια. Μὲ τὸ
μουντὸ της πάνωτης, τὸν οὐρανὸ σκύβει ἡ
πονεμένη πόλη. Δέστ' τὴν ἔρημη, βουδή,
ἀπ' τὰ ψηλὸ περβάζι. Τοὺς δρόμους της,
τίς γειτονιές, τῶν πλούσιων, τῶν φτωχῶν
τὰ σπίτια.

Κλειῶ τὰ βλέφαρά μου. Ξεκουμπώνω
τὸ στήθος μου νὰναπνεύσω σιγαλὰ τὰ χάρ-
δια πούρχονται ἀπ' τίς βουκές, ἀπ' τὰ
περβόλια. Πίνω τάρωμάτους τὸ γλυκὸ,
τὸ σαπισμένο χῶμα, τῆ δροσιὰ πὸ στα-
λάζει σὰ μέλι στὰ χεῖλη, τὰ φθινοπωριά-
τικα πίνω πιστά, τὰ πρῶτα μεθύσια. Φύ-
σηξε. Νοιώθω μιὰ φύχρα νὰ μὲ λούζει.
Τὸ παράθυρο χτύπησε. Ἄπλωσα τὸ χέρι
μου νὰ τὸ στεριώσω. Οἱ πρῶτες οὐράνιες
σταγόνες χτύπησαν πάνω του, ὕστερα βρή-
καν τὸ πρόσωπό μου. Τινάχτηκα μέσα.
Οἱ σκιές εἶχαν κατέθει μέχρι τὰ ψηλὸ
παράθυρο. Μείχαν τυλίξει πάλι. Ξαναφύ-
σηξε. Τὰ χαρτιά ἀπ' τὸ τραπέζι σκόρπι-
σαν. Τὸ παράθυρο ξαναχτύπησε. Σφάλησα
τὰ μάτια μου, κιᾶνοιξα τὰ χεῖλη. Πίνω
τὰ φθινοπωριάτικα πιστά. Πίνω τάρωμα-
τα, τὰ χάρδια, τίς εὐωδιές καὶ τὰ περβό-
λια. Καὶ ὄλα ἔνα. Σὰ πρῶτο μεθύσι. Πίνω
δροσιὰ πὸ σταλάζει μέλι στὰ χεῖλη.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ

Ο Έρρίκος Ίφεν (1828-1906), ο Έδουάρδος Γκρήγκ (1843-1907) και ο Κνουτ Χάμσον (γεννημένος στα 1860), είναι η έκλεκτοτερη πνευματική προσφορά της Νορβηγίας στην Τέχνη.

Ο πρώτος, σαν δραματογράφος, ο δεύτερος σαν θαυμάσιος μουσουργός, κι ο τελευταίος σαν συγγραφέας δώσανε πολύτιμα δώρα στο ευρωπαϊκό πνεύμα.

Γνωστότερος στην Ελλάδα είναι ο Ίφεν. Αποκλειστικά θεατρικός συγγραφέας, διακρίνεται για τις ψυχογραφικές του ικανότητες και για τα μεστά του διανοήματα, όσο και για την τεχνική του αρτιότητα. Στα κοινωνικά του δράματα θίγει απόψεις που, σε κείνη την εποχή, είχαν αναντίρρητα την ανάγκη μιας ρωμαλέας πνευματικής υποστήριξης, απαλλαγμένης από ρωμαντικά κηρύγματα. Αύτη τη βοήθεια έδωσε ο Ίφεν, σαν ατομική του προσφορά στην Αλήθεια και στη Δικαιοσύνη. Σαν κατάλαβε τη «λανθάνουσα» ανηθικότητα των φαινομενικά έντιμων ανθρώπων, δέ δίστασε. Η κρίση της «κοινωνής γνώμης» δέν τον έπτόησε. Πλάι στο δημιουργό, στάθηκε άμεσα ο μαχητής. Και τούς πολέμησε χωρίς να τον φοβίσουν οι συνέπειες. Είναι ένας γενναίος ιδεολόγος που αρνιέται τούς ανθρώπους γιατί πιστεύει στον Άνθρωπο.

Πολλά του έργα παίχτηκαν ως τώρα απ' το Έθνικό θέατρο, όπως η «Κυρά της θάλασσας», οι «Βρυκόλακες» και το έμμετρο του αριστούργημα «Πέρ Γκούντ» μελοποιημένο απ' τον Γρήγκ.

Πέρου πρώτο το «Θέατρο Τέχνης» διάλεξε και παράστησε με πολλήν επιτυχία την «Αγριόπαπια» και το «Ρόσμερσχολμ». Παράλληλα σχεδόν η Κατερίνα Ανδρεάδη ανέβασε το «Μικρό Έουλφ», Τέλος η άγνή προσπάθεια του Κ. Κούν και των συνεργατών του, εκδηλώθηκε πλούσια με τη διοργάνωση του festival Ίφεν.

Στην αρχή το «Θέατρο Τέχνης» μάς

παρουσίασε τούς «Βρυκόλακες». Θάταν ίσως προπέτεια να κρίνουμε το έργο, το πνευματικό δημιούργημα. Θά προσπαθήσουμε μόνο να δώσουμε τις κύριες ψυχολογικές του γραμμές. Ο ποιητής έπλασε πέντε διάφορες ανθρώπινες υποστάσεις που αντιπροσωπεύονται από τη χήρα Άλδιγκ, το γυιό της Όσβαλντ τον πάστορα Μάντερς, τον ξυλουργό Γιάκομπ Ένγκστραντ και τη θετή του κόρη Ρεγκίνα—νόθο παιδί του λοχαγού Άλδιγκ και της υπηρέτριας Ιωάννας, κατοπινης γυναίκας του Ε. Έγκστραντ. Η κάθε μια ύπόσταση, χωριστά, σά σπουδή, είναι περίφημα αποδομένη ή μεγάλη όμως άξια, ή δημιουργία, βρίσκειται στη σύγκρουση των πλασμάτων αυτών. Στη σύνθεση αυτή στήριξε ο Ίφεν τη συγκρότηση του έργου αυτού, που χαρακτηρίζεται από την παγκόσμια κριτική σαν το τελειότερο και δυνατότερο έργο του σύγχρονου αστικού θεάτρου.

Η χήρα Άλδιγκ είναι μια ύπαρξη δοκιμασμένη πολυ απ' τη ζωή. Η μεγάλη της δυστυχία, όσο ζούσε ακόμα ο έκφυλος άντρας της, την προίκισε με ύπομονή και καρτερικότητα που, μετά το θάνατο του Άλδιγκ, μετουσιώθηκαν σε γνώση, σε πείρα, στην πικρήν εκείνη σοφία που δίνει ο πόνος.

Για τον ίδιο ίσως λόγο η κρίση της για τούς συνηθρώπους της είναι ήπια. Έτσι κράτησε στο σπίτι της τη Ρεγκίνα, ενώ γνωρίζει την πραγματική της καταγωγή. (Η ίδια η Ρεγκίνα το άγνοει). Είναι μια καλή γυναίκα χωρίς ή θέση της να είναι παθητική. Έχει πάρει τη συνήθεια ν' αγωνίζεται στη ζωή της, κι αυτό της έχει δώσει μια δίκαιη αυτοπεποίθηση κι ένα μεγάλο θάρρος της γνώμης της. Έχει μια προσωπικότητα για δράση. Μοναδική της άδυναμία ο μονάκριβος γυιός της Όσβαλντ. Ένας νέος ζωγράφος, με άρτια ήθικη και πνευματική συγκρότηση, τσακισμένος όμως πρόωρα από μια διαλείπουσα έγκεφαλική άδυνα-

μία που τον κάνει ν' αγωνιά, γιατί ξέρει πώς είναι προίμιο παραφροσύνης. Η φυσική του αντίδραση εκδηλώνεται με τον πόθο για τον ήλιο, τη χαρά της ζωής και της δουλειάς, πράγματα που ο ίδιος στερείται. Η φωτεινή του ψυχή, δεσμευμένη από το άρρωστο σώμα και πνεύμα του, ζητάει να διαφύγη χωρίς να το κατορθώσει. Απ' το Παρίσι όπου ζούσε καταφεύγει στο πατρικό του σπίτι, κοντά στη μητέρα του. Γυρεύει λύτρωση και παρηγοριά. Όταν η χήρα Άλδιγκ μαθαίνει απ' το στόμα του Όσβαλντ, μέρος της αλήθειας πάνω στην κατάσταση του, νοιώθει να την βασανίζουν τύψεις, γιατί διαβλέπει στην άρρώστεια του γυιού της την κληρονομική επίδραση της έκλυτης ζωής του λοχαγού Άλδιγκ. Κι η μητρική της άγάπη αυξάνει. Οι δυο αυτές υπάρξεις μπορούμε να πούμε πως αποτελούνε ένα ήθικόν σύμπλεγμα. Και στη σύγκρουση των απόψεων ανάμεσα στα πέντε πλάσματα είναι σά να μορφώνουν μια γνώμη.

Οι αντιλήψεις για την ήθικη που απόκτησε ο Όσβαλντ συνειδητοποιώντας τα παραδείγματα που άπάντησε στη ζωή του, ξαφνιάζουν τον πάστορα Μάντερς φίλο της οικογενείας Άλδιγκ, ένα δειλό και στενοκέφαλο κληρικό. Ο άνθρωπος αυτός ζή και πράττει ανάλογα με την κρίση των άλλων. Δέν έχει ούτε καν τη θρησκευτική—τη μονόπλευρη—πίστη που έχουν κι οι πιό άκοινωνήτοι παπάδες. Είναι αντιπρόσωπος του Θεού από υπολογισμένη ιδιοτέλεια. Κάθε του ύποθετική, καλή πράξη είναι μόνο δειλία. Κι αυτή θάνατι η αίτια, για την όποια θά υποκύψει στον επιτήδειο εκβιασμό του κίβδηλου Ένγκστραντ, από φόβο μιας κατηγορίας που θά μπορούσε να του αποδώσει η «κοινή γνώμη». Κατεβαίνει στο χαμηλώτατο επίπεδο να συνεργαστή μ' έναν πραγματικά ανήθικον, από έγωϊστική προφύλαξη της πλαστής του ιδιότητας.

Η Ρεγκίνα τέλος είναι μισητό πρόσωπο—θύμα κι αυτή της κληρονομικής επίδρασης. Ο λοχαγός Άλδιγκ και η υπηρέτρια Ιωάννα είναι δυο διεφθαρμένα

δντα που συαντούνται στην ψυχή και στην ύπαρξη της Ρεγκίνας μιας κακιάς, σκληρής και κενόδοξης νέας.

Η μορφή της όμως άπατα. Η γλυκύτητα του προσώπου της ξεγελάει τον Όσβαλντ, που με την άκοίμητη επιθυμία του—χαρά ζωής—άπαιτεί από τη μητέρα του να επιτρέψει την ένωση της σακάτικης ζωής του, με τη Ρεγκίνα.

—Βρυκόλακες—στοχάζεται η μητέρα. Η πράξη του πατέρα του. Βρυκόλακες. Τυραννικές θύμησες. (Πεθαμένες πεποιθήσεις) Βρυκόλακες.

Σαν όμως οι δυο νέοι μαθαίνουν, απ' τη χήρα Άλδιγκ την αλήθεια των πραγμάτων το δράμα κορυφώνεται. Η Ρεγκίνα, που τώρα γνωρίζει την καταγωγή της, εγκαταλείπει τον ανήμπορο Όσβαλντ και δέχεται να καταφύγει στον πρόστυχο Ένγκστραντ το θετό της πατέρα, που η ίδια μισεί, μα που μπορεί να της δώσει—κατά τη δική της αντίληψη—τη χαρά της ζωής.

Την ώρα της αύγης, ενώ ο ήλιος πρόκειται επί τέλους, μετά από πολύχρονο βροχερό καιρό, να φανεί, η άπελπισμένη μητέρα Άλδιγκ έχει την άμετρη δυστυχία να ύπομείνει το θάνατο του παιδιού της. Ο Όσβαλντ με άτονο βλέμμα και κάτωχρα χείλη, αρθρώνει κάποιες—τις τελευταίες του λέξεις. «Λίγο Ηλιο, λίγο ήλιο». Βέβαια δέν υπορούσε νάταν άλλες.—

Η έρμηνεία του έργου στάθηκε άψογη. Η δις Βάσω Μεταξά, στο ρόλο της μητέρας Άλδιγκ, ενάρκωσε περίφημα την καρτερική ήρωίδα. Όλες οι ψυχικές μεταπτώσεις και διακυμάνσεις αποδόθηκαν με πολλή ζωντάνια από την έκλεκτη ήθοποιό. Της άξίζει κάθε έπαινος.

Ο ρόλος του Όσβαλντ έρμηνεύτηκε από τον κ. Κούν. Ο έξαιρετος αυτός δάσκαλος δημιούργησε ύπέροχα τον άνθρωπο που έπλασε ο ποιητής. Η φυσικότητα και η τέχνη του συγκίνησαν συγκλόνησαν μπορώ να πω—δσους τον είδαν. Πρέπει νάναι περήφανος τόσο για τη δίκη του επιτυχία όσο και γι' αυτήν την προσπάθεια του «Θεάτρου Τέχνης».

Ὁ κ. Καλλέργης ἐπαίξε τὸν πάστορα Μάντερς. Ἡ ὑπόκρισή του: ἀπόλυτα συννεπής μετὰ τὴν ἰφηνική νοοτροπία. Πολὺ καλὸς ἐπίσης ὁ κ. Διαμαντόπουλος στὸ ρόλο τοῦ ξυλουργοῦ Ἐγγκστραντ. Ἦταν ἀκριβῶς ὁ τύπος ποὺ ταίριαζε στὸ ταλέντο του.

Ἡ δις Λεβαντὴ ἐρμήνευε μετὰ εὐσυνειδησία τὸ δύσκολο ρόλο τῆς Ρεγγίνας. Στὴν πρώτη πράξη μόνον, μᾶς φάνηκε λίγο ἀδέξια προσηπιομένη. Κι' αὐτὴ ὅμως ἢ ἐλάχιστη παρέκκλιση ἐξαλείφτηκε στὶς ἄλλες δύο πράξεις.

Οἱ ἱμπρεσιονιστικὲς τάσεις στὴ σκηνογραφία τοῦ κ. Στεφανέλλη παισιωνόνταν ἐντελῶς στὴν ἀτμόσφαιρα τοῦ ἔργου.

Τὸ festival ἴφην ἄρχισε μετὰ τοὺς καλύτερους οἰωνούς. Ἡ παράσταση τῶν «Βρυκολάκων» στάθηκε μιὰ μεγάλη ἐπιτυχία.

ΚΩΣΤΗΣ ΝΕΧΑΛΙΩΤΗΣ

Γ. Γ. Θάθελα ἀκόμα νὰ προστέσω, μετὰ πόση πίστη κι' ἐνθουσιασμό προσδίδουμε ὅλοι οἱ νέοι στὴν προσπάθεια τοῦ «Θεάτρου Τέχνης» ποὺ ἐκδηλώνεται τόσο ἀγνά στὴν συγχυσιμένη τούτη περίοδο γιὰ νὰ τσακίξῃ τὰ κούφια κηρύγματα μερικῶν ἀνάξιων ἀρνητῶν ποὺ ἐπιμένουν νὰ διαλαλοῦν τὴν ἀνηθικότητα τῆς νέας ἐποχῆς καὶ τὴν ἔλλειψη ἰδεολογικῆς σταθερότητας.

Κ. Ν.

Κυκλοφόρησε τὸ

„Ε Α Ρ Ι Ν Ο”

τοῦ ΑΛΚΗ ΑΓΓΕΛΟΓΛΟΥ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ὅποιος θέλει νὰ κρίνῳνται τὰ ἔργα του δηλαδή, διηγήματα, ποιήματα κτλ. νὰ μᾶς στέλνῃ ἕνα ἀντίτυπο στὰ γραφεῖα τῆς «Νεανικῆς Φωνῆς».

ΟΙ ΝΕΟΙ ΜΑΣ

ΜΙΚΡΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΗΣ Ε. Ρ.

Μιὰ μέρα βρέθηκαν φίλοι.

Ἡρῶ ἔτσι ξαφνικά, ἀναπάντεχα καὶ γιὰ τοῦτο εἶχε μιὰ κάποια μυστικὴ γοητεία.

Σ' αὐτὴν ὄλα βρισκόνταν ἁμορφα.

Εἶταν γεμάτη θέληση καὶ ζωὴ.

Εἶταν μιὰ χαρούμενη ἀνοιξὴ ποὺ ζωντάνευε στὴν πνοή της, κι' εἶταν ποὺ τὸ χαρούμενο ἀνάβλεμμα τῆς σκορποῦσε τὴν καλοσύνη.

Κεῖνος εἶχε μιὰν ἀδυναμία

ν' ἀγαπήῃ ὅτι εἶνε ἁμορφο,

μιὰν ἔμφυτη παρώθησι

ν' ἀποδιώχνῃ ὅτ' εἶταν ἀσκημο καὶ κακὸ.

Καὶ βρισκόνταν πάντα θλιμμένοι.

Ἀγαπούσαν πολὺ τὰ διβλία,

τὴ μουσική, τὰ λουλούδια.

Κι' εἶταν ποὺ βιάζονταν μαζὺ σ' αὐτούς.

φιλία κι' ἀγάπη.

Καὶ βλέπονταν ἀργά.

κι' ἐκάνανε μακρυνούς περιπάτους.

Κι' ἔλεγαν πολλά.

Κι' ἤξεραν πολλά.

Καὶ σὴναιναν πολλά.

Καὶ στάθηκαν ἔτσι φίλοι.

Σὰν ὅπως βρέθηκαν τὴν πρώτη τῆ μέρα.

ΝΤΙΝΟΣ ΓΟΥΛΟΣ

Ο ΒΙΓΚΤΩΡ ΟΥΓΚΩ ΣΑ ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ

Ὅλοι μας ἀσφαλῶς μέχρι σήμερα διαβάσαμε τὰ ἔργα τοῦ Βίκτωρ Οὐγκώ, λέγοντας ἔργα—μιλῶ γιὰ τὰ μυθιστορήματα, καὶ τὰ ποιήματά του—ἐπειδὴ εἶμαι ἀπόλυτα βέβαιος ὅτι τὸ θέατρο του—κανεὶς ἴσως δὲν τόχει διαβάσει. Γιατὶ ὅλοι τὸ θεωροῦν κατώτερο ἀπ' τὸ ἄλλο τοῦ ἔργου—κι' αὐτὸ ἔγινε ὅταν ἄρχισε τὸ ρεαλιστικὸ δράμα νὰ καταχτᾷ τὰ θεάτρα τῆς Εὐρώπης. (Τὰ ἔργα δηλαδὴ μὲ κοινωνικὸ περιεχόμενο, οἱ διάφοροι ἐστὲ τὸ θέατρο διακίρῳσαν χωρὶς διόλου νὰ σκεφτοῦν, πῶς τάχατες τὸ θεατρικὸ ἔργο τοῦ Οὐγκώ τοῦ Δουμᾶ πατέρα καὶ τοῦ Musset εἶναι ἔργα ποὺ δὲν ἔχουν διόλου ψυχολογία, κι' αὐτὸ ἐπειδὴ ὁ Οὐγκώ τὰ περισσότερα τοῦ ἔργα τὰ πήρε ἀπὸ μιὰ ἐποχὴ παλιά, Μεσαίωνα ἀλλὰ κυρίως Ἀναγέννηση, εἶπαν πῶς τάχατες εἶναι ἔργα ποὺ ἡ φαντασία ξεπερνᾷ κάθε ὄριο (τὶ νὰ πῆ τότε κανεὶς γιὰ τὸ Ζαΐκσπηρ,) ὅπως συμβαίνει συνήθως τὸ κοινὸ συνηθίζει σιγὰ σιγὰ νὰ βλέπει ὄλα τὰ ἀνοῦσια κατασκευάσματα ποὺ τοῦ προσφέρουν, καὶ ἔχασε τὸ μεγαλύτερο δραματικὸ ποιητὴ τῆς Γαλλίας, κ' ἔναν ἀπὸ τοὺς πῖο μεγάλους ὄλου τοῦ κόσμου. Ἐμεῖς θὰ προσπαθῶμε ν' ἀποδείξουμε γιὰ τὸ θέατρο τοῦ Οὐγκώ εἶναι μεγάλο, καὶ δεύτερο ὅτι δὲ στερεῖται διόλου ψυχολογίας, καὶ δραματικότητας, ἀφετέρου δὲ θὰ ἐξηγήσουμε τὰ αἷτια καὶ τ' ἀποτελέσματα τοῦ Ρωμαντικοῦ κινήματος.

ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ΤΟΥ ΡΩΜΑΝΤΙΣΜΟΥ

Γιὰ νὰ καταλάβουμε τὸ Ρωμαντικὸ κίνημα πρέπει νὰ γυρίσουμε διακόσια χρόνια πρὶν δηλαδὴ στὰ 1600—Τότε ἡ Γαλλία βρισκόταν σὲ μεγάλη οἰκονομικὴ ἀκμῆ. Ἀλλὰ τότε ἀκριβῶς ἔγινε στὰ Γαλλικὰ Γράμματα κι' ἕνα μεγάλο λάθος. Στὴν ἐποχὴ αὐτῆ, τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ γράμματα, διαβάστηκαν πολὺ ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν κατάλαβαν, οἱ δραματικοὶ ποιηταὶ αὐτῆς τῆς ἐποχῆς πῶς ὅτι ἦταν καλὸ γιὰ τὴν Ἀθήνα τοῦ 4ου καὶ τοῦ 5ου αἰῶνα δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἐφαρμόσιμο καὶ στὴ Γαλλία τοῦ 1600. Γιατὶ δύο χιλιάδες χρόνια πέρασαν, ἄλλη ἢ αἰσθητικὴ ἢ νοοτροπία καὶ τὸ κλίμα τῶν ἑλλήνων τῆς κλασσικῆς ἐποχῆς κι' ἄλλη τῶν Γάλλων τοῦ 1600. Κι' ἔτσι δύο μεγάλοι ποιηταὶ αὐτῆς τῆς ἐποχῆς ἔκαναν ἕνα μεγάλο λάθος, ἀντὶ δηλαδὴ νὰ πάρουν θέματα ἀπ' τὴν παράδοση καὶ τὴν ἱστορία τῆς Γαλλίας ἢ τοῦλάχιστον τῆς Εὐρώπης (ὅπως ἔκανε ὁ σχεδὸν σύγχρονος τοῦ Ζαΐκσπηρ) θέματα δηλαδὴ ποὺ θὰ τάνιωθαν καὶ θὰ τὰ ζούσαν προτίμησαν νὰ πάρουν θέματα ἀπὸ μιὰ χώ-

ρα, ποὺ δὲν τὴν ἤξεραν διόλου. Μιὰ terra incognita ὅπως θὰ λέγαμε σήμερα. Εἶναι δὲ φυσικὸ τὰ θέματα αὐτὰ ἐπειδὴ ἐποχὴ ποὺ διεδραματίστηκαν ἦταν ἀρχαῖα, τὰ ἤθη τῆς ἀγνωστα. Νὰ στεροῦνται κάθε πραγματικῆς ποιήσεως κι' ὁμορφιάς.

Εἶναι ἀλήθεια πῶς τὰ ἔργα τοῦ Ρακίνα καὶ τοῦ Κορνέιγ δὲν στεροῦνται κάποιας δραματικότητας ὅτε πάθος—ἀλλὰ εἶναι ἔργα καταδικασμένα νὰ μὴν μποροῦν νὰ δώσουν καμμιά συγκίνηση πραγματικὴ. Γιατὶ ἐνῶ τὸ πάθος ἐξεκλιέται—ἢ φρασεολογία τους καὶ ἡ νοοτροπία εἶναι—ἢ φρασεολογία καὶ ψυχροσύνη τῆς Ἀλλῆς τοῦ Roi Soleil κι' ὅχι τῶν Ἑλλήνων Ρωμαίων ἢ Ἀσιατικῶν.—Ὅταν πρόκειται νὰ γράψουμε ἔργο ἐποχῆς—πρέπει πρῶτα νὰ σπουδάσουμε τὴ νοοτροπία τοῦ λαοῦ καὶ τὴν κοινωνικὴ κατάστασι του ἂν θέλουμε νὰ δημιουργήσουμε κάτι. Δὲν κατάλαβαν οἱ Γάλλοι (κατ' ἐφημισμὸ κλασσικοὶ) ὅτι μετὰ τὴ μίμησι δὲ μποροῦμε νὰ δημιουργήσουμε. Μετὰ τὸν θάνατο τῶν Ρακίνα καὶ Κορνέιγ τὸ Γαλλικὸ δράμα κατακυλοῦσε ὄλο καὶ περισσότερο Μόνον στὴν Κωμωδία κρατήθηκε μετὰ τὸ Μαριβῶ Μπωμαρσαί στὸ ὕψος τῆς Παράδοσης τοῦ Μολιέρου. Ἡ Γαλλικὴ ἐπανάστασι κι' ὁ κοινωνικὸς της ἀλῶσις ἦταν φυσικὸ νὰ ἔχουν ἐπίδραση καὶ στὶς τέχνες καὶ τὰ γράμματα. Οἱ νέοι Γάλλοι λογοτέχνες μελέτησαν μετὰ προσοχὴ τὰ ἀρχαῖα γράμματα κένωσαν πῶς γιὰ ν' ἀποκτήσῃ τὸ Γαλλικὸ θέατρο ἀκμῆ πρέπει ν' ἀφίσει τὰ καλοῦπια τοῦ ψευτοκλασσισμοῦ, νὰ γυρίσει στὶς παραδόσεις τοῦ Μεσαίωνα καὶ τῆς Ἀναγέννησης. Πῶς ἡ ὁμορφία καὶ ἡ ἀλήθεια πρέπει νὰ συντροφεῦνται ἁρμονικά.

Τὸ συναίσθημα κι' ὁ ὑποκειμενισμὸς εἶναι τὰ συνθήματα τῶν Ρωμαντικῶν συγγραφέων ὅμως καὶ ἡ ἀναπαράστασι τῆς ἀλήθειας καὶ τῆς φύσεως. Τὰ ἴδια νομίζω πῶς διακίρῳσαν καὶ οἱ Νατουραλιστές ἐπειτα, μετὰ κάπως ἀλλαγμένες τίς λέξεις. Ἀλλὰ γιὰ νὰ ἐπικρατήσῃ ὁ Ρωμαντισμὸς πάλεψε. Ὁ κλασσικισμὸς ἦταν ἀρκετὰ δυνατὸς εἶχε μαζί του ὄλους τοὺς ἀρτηρικοὺς συντηρητικὸς στὴν Ἀκαδημία ὄλα τέλος τὰ μεγάλα ἰδρύματα. Ἀλλὰ ὁ Ρωμαντισμὸς εἶχε τίς ρίζες του μέσα στὴ Γαλλικὴ ψυχῆ.—Γιατὶ ὁ Ρωμαντισμὸς μ' ὄλο ποὺ θὰ φανῆ παράξενον εἶναι ἀδερφὸς τοῦ Ρεαλισμοῦ—Καὶ στοὺς πῖο μεγάλους Νατουραλιστὰς Κνοὺτ. Χάμσον Ζολᾶ Στρίντμπεργκ. Βρίσκει κανεὶς Ρωμαντισμὸ ἂν διαβάσῃ π.χ. κανεὶς τὴν Πάνα τὸν πρώτου τοῦ Ὀνειρο τοῦ δευτέρου τῆ Σονάτα τῶν φαντα-

ΑΝΟΙΧΤΑ ΣΤΟ ΠΕΛΑΟΣ

Μόνος πάνω σ' ένα σανίδι άρμενίζω στο πέλαος σκίζοντας τή μανιασμένη θάλασσα που λές και βάλτηκε να καταπιή τὸ μικρὸ τοῦτο ρημάδι, π' άψηφάει τὰ βαριά άγριεμένα κύματα. Ἡ άλμύρα με δέρνει και ἡ δμίχλη με στραβώνει. Κρατιέμαι όμως καλά πάνω σέ τοῦτο τὸ πλεούμενο. Ναυαγός τῆς ζωῆς με τσακισμένα δλα τὰ όνειράτά μου βάλτηκα να φτάσω σ' ένα ἡσυχό άκρογιάλι τῆς ζωῆς που να τὸ βλέπη ὁ ἥλιος τῆς άλήθειας. Για να πλέω χρειάστηκε να πετάξω ὅτι πολύτιμο εἶχα πάνω μου Ἡ Κράτησα μόνο τῆ πίστη. Μόνος μ' αὐτῆ τὴν αἰθέρια συντροφισσα ὑποτάζω τὰ στοιχεῖα τῆς φύσης. Ἄρμενίζω με ένάντια τὸν άνεμο. Ἡ άλμύρα με δέρνει και ἡ καταχνιά που πέφτει με στραβώνει άπελπιστικά.

ομάτων. Ἀκόμη δὲ κι' αὐτός ὁ "Ίψεν στὰ θαθεῖά του γεράματα και στὴν άκμή του, μᾶς ἔδωσε δράματα γεμάτα λυρισμό, ὅπως οἱ Μνηστήρες τοῦ θρόνου Πέρ Γκύντ. Παλληκάρια τοῦ Χέγκελαντ. Αὐτὸ μᾶς δείχνει πὼς σχολές στὴν Τέχνη με πραγματικά χωρισμένα σύνορα οὐσιαστικά δὲν ὑπάρχουν. Οἱ πραγματικά μεγάλοι τοῦ Ρωμαντισμοῦ με τὴν ψυχολογία τῶν τύπων και χαρακτήρων ἔκαναν Ρεαλισμό, και τὸ ἴδιο συνέβη ὅπως ἐξηγήσαμε πάρα πάνω με τοὺς ρεαλιστές —Νατουραλιστές που ἠθελά τους— μπῆκαν στὶς Περισχές τοῦ Ρωμαντισμοῦ. Βέβαια ὁ Ρωμαντισμός σιγά σιγά ἔπεσε γιατί με τὸν θάνατο τῶν μεγάλων maitre ἔλασε τῆ ζωτικότητα του, ἡ ψυχολογία τῶν τύπων ἔλειψε τελείως, κι' ἔτσι παραώρησε τῆ θέση του στο Ρεαλισμό που κοινωνικοί λόγοι και ψυχολογικές τάσεις τῆς ἐποχῆς ἦταν φυσικό να τὸν δεχτοῦν με χαρά. Μπορεῖ βέβαια σήμερα να θεωροῦμε ξεπερασμένο τὸ Ρωμαντισμό γιατί δὲ βρίσκονται μεγάλοι ποιηταὶ με ρωμαντικὴ τεχντροπία τῆ στιγμή που θά γεννηθοῦν ὁμως ἄμεσως ὁ Ρωμαντισμός θά ξαναζήση. Τάσεις πρὸς ένα σύγχρονο Ρωμαντισμό παρουσιάστηκε στὴν Ἀγγλία με τὸ Μπάρνυ στὴ Γαλλία με τὸ George Neuveux.

(Συνέχεια στο ἑπόμενο)

ΕΡΡΙΚΟΣ ΒΑΛΕΡΑΣ

Παρ' ὄλ' αὐτὰ σιγὰ σιγὰ μαστορικά άποφεύγω ὄλες τὶς ξέρες που συναντῶ ὄλους τοὺς ὕφαλους που κρυμμένοι πασχίζουν να με χτυπήσουν άτιμα, προδοτικά.

Πέρα, μακρὰ, ξεπροβάλλει ἡ άνατολή Κανένα σύννεφο, κανέναν ένάντιος άνεμος.

Λίγο άκόμα και θά πηδήσω σέ στέρεα γῆ, στὴ γῆ τῆς καθαρῆς άλήθειας. Θάρρος ψυχῆ μου! Κάποιοι πίσω μου με φωνάζουν. Εἶναι κι' αὐτοὶ ναυαγοὶ σὰ και μένα στὸν ὠκεανό. Μακρὰ άπ' αὐτοὺς. Μακρὰ. Εἶναι ἐπικίνδυνοι. Εἶναι τ' άληθινὰ συντρίμια τῆς ζωῆς που άνίκανα για δημιουργία, άνίκανοι για ὅτι χρῆσιμο και καλό, μπαίνουν στὰ άνεμοδαρμένα καράβια και μὴ προσφέροντας τίποτε άλλο άπὸ τὸ βάρος τους, βουλιάζουνε σύψυχο τ' άτυχο καράβι. Μακρὰ λοιπόν. Ἡσυχά άράζω. Ἡ χαρά με πνίγει, με κάνει τρελό, ὁ θρίαμβος μ' ένθουσιάζει. Ὅρτσα κι' ἔφτάσαμε. Σία κι' άράξαμε.

Ν. Ι. ΚΟΥΝΤΟΥΡΗΣ

„Η ΝΕΑΝΙΚΗ ΦΩΝΗ“

Πουλιέται στὰ κεντρικά βιβλιοπωλεῖα:

I. ΚΟΛΛΑΡΟΥ

(ὁδὸς Σταδίου)

K. ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗ

(Πλατ. Συντάγματος)

K. ΚΑΚΟΥΛΙΔΗ

(ὁδὸς Ὅμηρου).

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ναπ. Παπαγεωργίου. Ὁ Παράδοξος Γκόζλος, κι' άλλα διηγήματα. Ἐκδοση περιόδικου ΗΩΣ.

Ζωηρὴ δημιουργικὴ ἐργασία τύπων άληθινῶν και ψυχολογημένων, θά μπορούσε να χαρακτηριστεῖ ὁ «Παράδοξος Γκόζλος» τοῦ κ. Ν. Παπαγεωργίου, ένα διβλίο 10 διηγημάτων. Τύπων που ὄλοι τους ζητοῦν τῆ γαλήνη, τὴν ψυχικὴ γαλήνη, δηλ. τὴν εὐτυχία τῆς άπλότητας στὴ σκέψη, άπλότητα που πηγάζει άπ' τῆ ζεστασιά τῆς άγάπης, τῆ θαλπωρῆ τῆς άμοιβαιότητας. Γιαυτὸ ὄλοι οἱ ἥρωες τοῦ κ. Παπαγεωργίου φλογίζονται άπὸ μιάν άνικανοποίητην ὁρμὴ μιᾶ άρνητικῆς αντίδραση στὴν άγάπη τους, που διάφορα ἐπεισόδια, άποτέλεσμα τοῦ πόνου μᾶς φέρνουν κοντὰ σ' αὐτοὺς κάνοντας τους συμπαθητικούς και ἡρωϊκούς. Ὅλοι τους με τὸ ένστιχτο τοῦ παρατημένου άνθρώπου τοῦ άνικανοποίητου, άκόμα κιὸ Σάτυρος ὁ ὁ Τάδε με τὸ χτηνώδικο σαρκισμό, δείχνουν στο δάθος τῆς ψυχῆς τους πὼς ἔχουν κοινὰ σημεῖα μ' ὄλους μας, ὥστε άπὸ τὴν ὁμοιότητα, μᾶς φαντάζουν συμπαθητικοί, κι' ὄλος ὁ αναπλήρωτος πόθος τους να καλουπιάζεται σ' έναν ποιητικὸ αἰσθηματισμό και μιᾶ ὑποταγμένη καρτερικότητα. Ἀπὸ τὰ τρία, σὰ να ποῦμε, μεγαλύτερα διηγήματα τοῦ διβλίου, τὸν «Παράδοξο Γκόζλο» τὸ «Σάτυρο τὸν Τάδε» και τὸ «Ζωντόβολο», ὁ Σάτυρος εἶναι καλλίτερος παρ' ὄλη τὴν πρωτοκαθεδρία τοῦ Γκόζλου. Ἴσως γιατί βρίσκεται πιὸ κοντὰ μας πιὸ κοντὰ στοὺς άνθρώπους, ἴσως γιατί νοιώθουμε μιᾶ ὑποσυνείδητη συμπάθεια στο Σάτυρο, βρίσκοντας σ' αὐτὸν κοινές άνθρώπινες άτέλειες και ὁμοιότητες, εἶναι ὁμως ένα κομμάτι που μᾶς γεμίζει με έντύπωση, καιτὸ εἶναι σπουδαίο.

Τὸ «Ζωντόβολο» δυνατὸ ὕφος, μαστορικὸ δέσιμο και πλούσιο θέμα, εἶναι να συγκινητικὸ διήγημα, που δὲν ἔχει ὁμως καμμιά πρωτοτυπία, τίποτα τὸ καινούργιο, αν ὄχι στὴν πλοκὴ τουλάχιστον στο εἶδος του.

Κι' ἐρχόμαστε στὸν Γκόζλο. Παράδο-

ξος ὁ Γκόζλος, παράδοξο και τὸ διήγημα.

Διαβάζοντας τὴν αρχὴ, σὲ πιάνει ἕνα εἶδος άνίας για να μὴν ποῦμε θαρραστησμάρας, άποτέλεσμα τοῦ παράδοξου ὕφους τοῦ συγγραφέα, τοῦ μονότονου διάλογου και αὐτῶν άκόμη τῶν πυκνοτυπωμένων γραμμάτων. Ἡ πλοκὴ φαίνεται τιποτένια, ὅσο ὁμως προχωρᾶς ὄλ' αὐτὰ πιάνουν και ἐξαγιάζονται, σὰ να ποῦμε, με τὸ πρωτότυπο τέλος. Γιατὶ τὸ διήγημα ἐνῶ παλεύει στὴν αρχὴ με δυὸ κεντρικὲς ἰδέες, δηλ. τὸν ἔρωτα τοῦ Γκόζλου και τὴν πατρικὴ άγάπη τοῦ Βέργου, στο τέλος άφομοιώνη ἡ μιᾶ τὴν ἄλλη και άπλοποιούνται σὲ μιᾶ.

Ὅλα τ' άλλα διηγήματα τοῦ κ. Ν. Παπαγεωργίου δείχνουν ένα δυνατὸ ταλέντο που στὰ κομμάτια ξέρει να δίνη βαθύ ψυχολογικὸ τόνο, να διατηρῆ ἴσια γραμμὴ τοῦ θέματος, τῆς πλοκῆς, να δημιουργεῖ περιβέλλον και τύπους, που στὰ τελευταῖα εἶναι μεγάλος τεχνίτης ὁ συγγραφέας.

«Οἱ Βαστάχτηδες». «τὸ Παθιασμένο πόδι» και προπάντων «οἱ Ρωγειές τοῦ ὑπερώου» εἶναι κομώτια άριστουργηματικά. Συνολικὸ μαστορικὸ δέσιμο, χαραγμένη γραμμὴ και πρὸ πάντων τέλος ρεαλιστικὸ. Ἡ φιλικὴ ἔνωση τῆς άληθείας τῆς κακομοιρίας που δὲν τὴν χάλασε ὅτε τὸ κέρδος, ὅτε ὁ ἔρωτας στοὺς βαστάχτηδες μᾶς δείχνουν ανθρωπινὴ άνάταση. Ὁ πραγματικὸς ἔρωτας τῆς ψυχικῆς ἔνωσης τῆς φυσικῆς άνάγκης κι' ὄχι τῆς ὁμορφιάς στο «παθιασμένο πόδι» και τὸ ὑπέροχο κλείσιμο τῆς ρωγμῆς που συμβολίζει τὴν ἐπικοινωνία, άπὸ τοὺς ποντικούς και ἡ ἀπέχθειά τους και περιφρόνηση στοὺς άνθρώπους και τὰ πάθια τους στο Διήγημα «Ρωγμὲς τοῦ Ὑπερώου» εἶναι κομμάτια πραγματικά «τελειώνουν» άπου εἶπανε ὅτι θέλανε να ποῦν.

Ὅρισμένες ἀμφιβολίες και ἀσυμφωνίες σχετικὰ με τὸ διάλογο. Ὁ συγγραφέας σ' ὄλα τὰ διηγήματά του τὸν χρησιμοποιεῖ μ' ένα μεγάλο λυρισμό, σὰν ποίημα, που ἔστω και αν ἄρεση δὲν ταιριάζει στὴ συνολικὴ ἀρχιτεκτονικὴ τοῦ διηγήματος. Ἐπειτα τὸ βγάλσιμο τοῦ άόριστου άρθρου που κάνει ὁμως τὸ κείμενο αντίθετα να

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κ. Γ. Σταυρόπουλον. Ν. Ἡράκλειον Ἀττικῆς.—Ἀγαπητὲ φίλε. Λάβαμε τὴν ἐπιστολὴ σου τῆς 5ης 11)43. Εὐχαριστοῦμε πολὺ γιὰ τὰ καλὰ σου λόγια. Αἰστανόμαστε ἀληθινὴ χαρὰ γιατί βλέπουμε πὼς ἡ προσπάθειά μας βρίσκει ἀπὸ χηρη. Τὸ ποίημά σου καλὸ καὶ θὰ δημοσιευθῆ στὸ ἐπόμενο τεῦχος. Περιμένουμε κι' ἄλλη συνεργασία σου.

Κ. Καραμανώλην.—Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴ συνεργασία σου. Τὸ διήγημά σου εἶναι πολὺ μεγάλο γιὰ τὶς λίγες σελίδες τοῦ περιοδικοῦ μας γιὰτὸ δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ δημοσιευθῆ. Τὸ θεατρικὸ σου ἔργο τὸ μελετᾷ ἡ ἐπιτροπὴ καὶ θὰ λάβῃς γρήγορα σχετικὴ ἀπάντηση. Περιμένουμε νέα συνεργασία σου.

Λ. Φέρκυνσον.—Ἀγαπητὲ φίλε. Λάβαμε τὴν συνεργασία σου. Τὸ ποίημά σου ἀρκετὰ καλὸ. Δὲν μπορούμε ὅμως νὰ τὸ δημοσιεύσουμε γιὰ τεχνικοὺς λόγους. Πάντως θέλει καὶ λίγη προσοχὴ στὸ μέτρο. Περιμένουμε νέα συνεργασία σου.

Κ. Γιαλουρίδην.— Λάβαμε τὴ

γίνεται πρὸ ἄριστο. Βλέπουμε π. χ. φράσεως ὅπως αὐτὴ. «στὰ πόδια καθίσματος γάτος σταχτῆς γυαλιστερός, λασπωμένος ἔμμενε ζαρωμένος καὶ φοβόπληχτος». Ἀντίθετα εὐχαριστιέται κανεὶς βλέποντας τὴν πρόθεση τοῦ συγγραφέα νὰ καθορίσῃ τὶς ξενικὲς λέξεις ἀπὸ τὸ λεξιλόγιο. Κι' ἔτσι βλέπουμε θύρα ἀντὶ πόρτα, τροχιόδρομος ἀντὶ τράμ, ὀροφή ἀντὶ ταβάνι κι' ἓνα πού χτυπάει λίγο ἄσκημα. Κλειδοκύμβαλο ἀντὶ πιάνο.

ΤΑΣΟΣ ΔΙΓΝΑΔΗΣ

συνεργασία σου. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλὰ σου λόγια. Οἱ «Σκέψεις γύρω ἀπ' τὴν ἔκδοση τῆς Ν. Φ.» δημοσιεύονται σ' αὐτὸ τὸ τεῦχος. Περιμένουμε κι' ἄλλη συνεργασία δικιά σου καὶ τῶν φίλων σου.

Ντίνου Γουῆλον.— Λάβαμε τὸ ποίημα σου, «Μικρὴ Ἱστορία» εἶναι ἀρκετὰ καλὸ καὶ δημοσιεύεται σ' αὐτὸ τὸ τεῦχος. Περιμένουμε πολὺ γρήγορα κι' ἄλλη συνεργασία σου.

Φαίδρον Μπαρλάν.—Λάβαμε τὴ νουβέλλα σου. Ἀρκετὰ καλὴ. Θὰ δημοσιευθῆ στὸ ἐπόμενο τεῦχος. Περιμένουμε νέα συνεργασία δικιά σου καὶ τῶν φίλων σου.

Ι. Σ. Δεματάκην.—Λάβαμε τὴ μικρὴ μελέτη σου, «Ἡ γυναίκα στὴν κοινωνία. εἶναι καλογραμμὴν ἀλλὰ πολὺ γενική. Σὲ παρακαθοῦμε πολὺ ἐπειδὴ τὸ θέμα εἶναι τόσο ζωντανὸ κι' ἐνδιαφέρον νὰ συμπληρώσῃς τὴ μικρὴ σου αὐτὴ μελέτη καὶ νὰ μᾶς τὴ στείλῃς ὅσο τὸ δυνατὸ πρὸ γρήγορα γιὰ νὰ δημοσιευθῆ στὸ βον τεῦχος. Ἡ ἐργασία εἶναι πολὺ ὀραία. Παίρνεὶς σωστὲς θέσεις. Μπράβο σου.

Ν. Φ.

Τὰ χειρόγραφα δημοσιευόμενα καὶ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

Ἡ «Νεανικὴ Φωνή» διοργανώνει μιὰ σειρά διαλέξεων πάνω σὲ θέματα γενικοῦ ἐνδιαφέροντος. Ὅσοι ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστες καὶ φίλους μας θέλουν νὰ συνεργασθοῦν μαζί μας σ' αὐτὴ τὴν κίνηση,μποροῦν νὰ δηλώσουν συμμετοχὴ μέχρι τὴν 1η Δεκεμβρίου.

Ν. Φ.

